

2024-2025

**7.SINIF
SOSYAL BİLGİLER**

**1. DÖNEM 1. YAZILI
SINAVA HAZIRLIK**

**AÇIK UÇLU SORULAR
30 SORU**

Metin Özdamarlar

SB.7.1.1. İletişimi etkileyen tutum ve davranışları analiz ederek kendi tutum ve davranışlarını sorgular.

1.Aşağıda verilen örneklerde kullanılan iletişim türünü yazınız.

Ali ve arkadaşları, okuldaki futbol topu sayısının yeterli olmadığını ve bu sorunun çözülmesini istediklerini okul yönetimine dilekçeyle bildirmişlerdir.	
Merve ve kuzenleri, sessiz sinema oynamaktadır. Merve sıra kendisine geldiğinde filmi kuzenlerine anlatmak için jest ve mimiklerden yararlanmıştır.	
Ömer, sınıf arkadaşı Mehmet'le aralarındaki bir yanlış anlaşılardan dolayı küçük bir sorun yaşamıştır. Ömer, bu sorunu arkadaşıyla konuşarak çözmüştür.	

SB.7.1.2. Bireysel ve toplumsal ilişkilerde olumlu iletişim yollarını kullanır.

2.Aşağıdaki tabloda “Sen Dili” ile kurulmuş cümlelerinin “Ben Dili”ne çevirerek yazınız.

Sen Dili	Ben Dili
“Benimle hiç ilgilenmiyorsun.”	
“Hep bana kızılıyorsun.”	
“Sözünde durmuyorsun.”	

3. Nasreddin Hoca bir gün evin damından aşağı düşmüş. Acı içinde kıvranmaya başlamış. Onu gören komşuları Hoca'nın yanına gelmişler. Hoca acı içinde kıvranırken komşuları “Hocam nasıl düştün?”, “Hocam neden dikkat etmedin?” diye sorular sormaya başlamışlar. Hoca komşularına “Siz hiç damdan düştünüz mü?” diye sormuş. Komşuları hep bir ağızdan “Hayır.” demişler. Bunun üzerine Hoca, — Siz gidin. Bana damdan düşen birini getirin, demiş.

Nasrettin Hoca cümlesinde hangi iletişim ögesinden bahsetmiştir? Yazınız.

SB.7.1.3. Medyanın sosyal değişim ve etkileşimdeki rolünü tartışır.

4. Günümüzde televizyon, genel aę ve akıllı cep telefonları kamuoyu oluşturmada son derece etkilidir. Haber ve bilgiler, bu teknolojiler sayesinde hızla yayılmakta; gruplar, sivil toplum kuruluşları bir araya gelip kamuoyu oluşturabilmektedir. Oluřturulan kamuoyu sayesinde imza ve yardım kampanyaları düzenlenebilmekte, dayanışma faaliyetleri yürütölmektedir.

Metinde medyanın hangi işlevinden bahsedilmiştir? Yazınız.

5. Aşağıda verilen genel ağın kullanım özellikleriyle ilgili cümlelerin ilgili olduğu alanı karşılarına yazınız.

İnsanlar mağazalara gitmeden genel aę üzerinden alışveriş yapabilir hâle geldi.	
İnsanların büyük bir kısmı sosyal medyada gereğinden fazla zaman geçiriyor. Bazı insanlar sosyal medya, bazıları ise oyun bağımlısı hâline geliyor. Bu durum kişinin hem yalnızlaştırıyor.	
Bilgisayar başında uzun süre zaman geçirmek hastalıkları beraberinde getiriyor.	
Eskiden insanları bayramlarda büyüklerini ziyaret ederken günümüzde bayramlar sosyal medya üzerinden kutlanıyor.	

6. Genel aę sayesinde pandemi döneminde dersler uzaktan devam etti. Öğrenciler günümüzde EBA üzerinden her türlü bilgi ve dokümana ulaşabiliyor. Sınıflardan genel ağa bağlanan akıllı tahtalar sayesinde dersler etkileşimli ve verimli geçiyor. Ödev yaparken, genel ağdan yararlanılıyor.

Verilen metinde genel ağın hangi alanda kullanılmasına örnek verilmiştir? Yazınız.

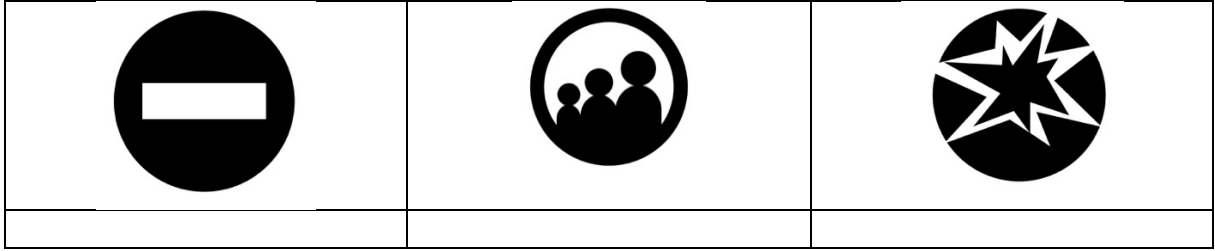
7. Televizyon hayatımıza girmeden önce açık hava sinemaları vardı. Her hafta sonu aileler sinemaya giderdi. Açık hava sinemaları komşuların, tanıdıkların buluşma yeri gibiydi. İnsanlar salona film başlamadan önce gelir, sohbet ederdi. Sinemaya evde yaptıkları börek, pasta gibi yiyecekleri getirir, birbirlerine ikram ederlerdi. Film bittikten sonra eve dönerken yol boyu film hakkında konuşurlardı. O dönemde komşular, tanıdıklar, akrabalar sık sık birbirlerine misafirliğe giderlerdi. İnsanlar uzun kış akşamlarında sohbet eder, dama oynar, radyo dinler, masal ve öykü anlatır, mısır patlatır, soba üstünde kestane pişirirdi. Çocuklar bütün yıl parklarda, yeşil alanlarda oyun oynardı.

Metinde televizyonun hangi alanlarda getirdiği değişimin sonuçları verilmiştir? Yazınız.

SB.7.1.4. İletişim araçlarından yararlanırken haklarını kullanır ve sorumluluklarını yerine getirir.

8.Kitle iletişim özgürlüğü sınırlanabileceği durumları yazınız.

9.Verilen akıllı işaretlerin anlamlarını altlarına yazınız.

10.Ünlü sanatçı, evinin salonunda çekilmiş fotoğraflarını izinsiz yayımlayan genel ağ sitesi hakkında açtığı tazminat davasını kazandı. Sanatçının fotoğraflarını izinsiz yayımlayan genel ağ sitesinin sorumlusu, yüklü bir tazminat ödemeye mahkûm edildi.

Örnekte ihlal edilen iletişim hak ve özgürlüğünü yazınız.

11. Gazetede bir doktorun özel hayatıyla ilgili yanlış ifadelerin yer aldığı bir haber yayımlanır. Bunun üzerine medya organları doktorun özel hayatını yakından incelemeye başlar. Doktor zor durumda kalır. Hemen yanlış haberleri yayımlayan gazeteye haberin düzeltilmesi için yazı yollar. Yazı gazete tarafından yayımlanır.

Doktor, hangi iletişim hak ve özgürlüğünü kullanmıştır? Yazınız.

12.İki ülke arasında yaşanan savaşta aralarında çocukların da bulunduğu çok sayıda sivil, hayatını kaybeder. Savaş, dünya basınında geniş yer bulur. Hayatını kaybeden ve yaralanan insanların görüntüleri bazı televizyon kanallarında açık bir şekilde yayımlanır. Bazı kanallar ise bu görüntülerin çocukların ruh sağlığını olumsuz etkileyeceğini gerekçe göstererek görüntüleri yayımlamaz. Ancak kamuoyunda bu kanallar gerçekleri yeterince yansıtmamakla eleştirilir.

Metinde altı çizili cümle hangi iletişim hak ve özgürlüğüyle ilgilidir? Yazınız.

SB.7.2.1. Osmanlı Devleti'nin siyasi güç olarak ortaya çıkış sürecini ve bu süreci etkileyen faktörleri açıkla.

13. Aşağıda Osmanlı Devleti'nin siyasi güç olarak ortaya çıkış sürecini etkileyen bazı faktörlere yer verilmiştir.

Verilen faktörlerin hangi alanla ilgili olduğunu karşlarına yazınız.

Güçsüz Bizans sınırında kurulması.	
Güçlü ve disiplinli bir ordusunun bulunması.	
İstimalet Politikasını başarı ile uygulaması.	

14. Osmanlı Devleti'nde hangi dönemde Rumeli'ye geçilmiştir? Yazınız.

15. Anadolu siyasi birliğini ilk kez sağlayan Osmanlı padişahı hangisidir? Yazınız.

16. Osmanlı Devleti hangi savaşın kaybedilmesinden sonra Fetret Devri'ne girmiştir? Yazınız.

17. I. Murad Dönemi'nde bu sistem uygulanmaya başlandı. Bu sistemle fethedilen yerlerdeki yetenekli Hristiyan çocuklar toplandı ve Türk-İslam geleneklerine göre iyi bir eğitimden geçirildi. Bunların bir kısmı asker, bir kısmı memur oldu. Yeniçeri Ocağı, bu sistemle eğitilen bu kişilere dayanır.

Metinde Osmanlı Devletinin uyguladığı hangi sistemden bahsedilmiştir? Yazınız.

18. Osmanlı Devleti'nin Rumeli'de uyguladığı İskan Politikasının üç temel amacını yazınız.

19.

Osmanlı yönetimi, Anadolu'lu Türkleri yeni fethedilmiş topraklara yerleşmeye yönlendiriyordu. Dervişler, yeni Türk köylerinin çekirdeğini oluşturacak olan sayısız zaviye kuruyorlardı. Avrupa'nın ilk daimî ordusu yeniçeriler, Osmanlılara büyük bir üstünlük sağlıyordu. Bunların yanı sıra Osmanlılar kendilerini belli bir toplumsal inancın temsilcileri olarak görmüyorlardı. Hristiyanlara karşı uzlaşmacı bir politika izleyerek ülkelerini büyütüp gelir kaynağını artırmanın daha kolay olacağını biliyorlardı.

(Halil İncalcık, Osmanlı İmparatorluğu Klasik Çağ, s. 16, 17, 19.)

Verilen metinde Osmanlı Devleti'nin Rumeli'de uyguladığı hangi politika hakkında bilgi verilmiştir? Yazınız.

20. Osmanlı donanması XVI. yüzyılda Akdeniz ve Adalar (Ege) Denizi'nde büyük bir üstünlük sağlamıştı. Bu üstünlük Barbaros Hayrettin Paşa'nın kaptanıderyalığa getirilmesiyle birlikte zirveye çıktı. Bu durumdan rahatsız olan İspanya, Portekiz, Venedik, Papalık büyük bir Haçlı donanması oluşturdu. Osmanlı ve Haçlı donanmaları 1538'de Adriyatik Denizi'ndeki karşılaştı. Haçlı gücünü Andrea Doria (Andre Dorya), Osmanlı donanmasını ise Barbaros Hayrettin Paşa komuta ediyordu. Yapılan savaşta Osmanlı donanması, Haçlı gücüne karşı zafer kazanarak Akdeniz ticaret yollarına ve dolayısıyla Akdeniz'e büyük ölçüde egemen oldu.

Bilgi verilen deniz zaferinin adını yazınız.

21. Venedik'e ait bu ada, Doğu Akdeniz'de stratejik öneme sahip bir adaydı. Buranın Venediklilerin elinde olması, Osmanlı Devleti'nin Akdeniz ticaretini ve güvenliğini tehdit ediyordu. 1571'de bu adanın alınmasıyla birlikte Doğu Akdeniz'de kesin hâkimiyet sağlandı.

Bilgi verilen adanın ismini yazınız.

SB.7.2.2. Osmanlı Devleti'nin fetih siyasetini örnekler üzerinden analiz eder.

22.İstanbul'un fethedilmesinin sonuçlarından dört tanesini yazınız.

23.Mısır'ın alınmasının Osmanlı Devleti açısından verilen sonuçlarının hangi alanla ilgili olduğunu karşılarına yazınız.

Baharat Yolu, Osmanlı Devleti'nin hâkimiyetine girdi.	
Osmanlı padişahları İslam halifesi ünvanı aldı.	
Mısır, Osmanlı Devleti'nin hâkimiyetine girdi.	

24.

Osmanlı Devleti'nin kuruluşunda ve gelişmesinde bu ülkü önemli bir etmendir. Sınır beylikleri sürekli bu ülküsüyle kuşatılmıştı. Bu, her türlü girişim ve özveri için esin kaynağı olan dinî bir ödevdi. Osmanlılar, savaşa başvurmadan önce Hristiyanların gönüllü teslim olmasına ve güvenlerini sağlamaya yönelik bir politika izlemişlerdir. Bu siyasette yönetenler için gelir kaynaklarını güvence altına alma da zorunlu idi. Böylece Osmanlı İmparatorluğu, Ortodoks Hristiyan Balkanlarla Müslüman Anadolu'yu tek bir devlette birleştirecek olan gerçek bir "sınır imparatorluğu", egemenlik şemsiyesi olarak geliyordu.
(Halil İnalçık, *Osmanlı İmparatorluğu Klasik Çağ*, s. 12, 13.)

Metinde Osmanlı Devleti'nin siyasi güç olarak ortaya çıkmasında hangi politikasının etkisinden bahsedilmiştir? Yazınız.

25. Osmanlı Devleti'nin İstimalet Politikasını uygulamasındaki temel amaç nedir? Yazınız.

26. Ünlü Müslüman Gezgin İbn-i Battuta 1330'lu yıllarda Osmanlı Devleti sınırları içinde yer alan Göynük'le ilgili gözlemleri şu şekilde aktarmıştır:

Hep beraber Keynûk (Göynük) kasabasına yöneldik. Burası küçük bir yerdir, halkı Hristiyan Rumlardan oluşuyor. Onlar Müslümanların egemenliğini kabul etmiştir. Kasabada sadece bir Müslüman hanesi var, orada da beldenin yöneticisi ve ailesi kalıyor. Urhân Bek'in ülkesinin sınırları içinde olan bu küçük kasabada yaşlı bir Hristiyan kadının evinde konakladık.
(*Faslı Seyyah İbn-i Battuta, İbn-i Battuta Seyahatnamesi I, s. 433.*)

Verilen metin Osmanlı Devletinin hangi politikaya uygulamasına kanıt oluşturur? Yazınız.

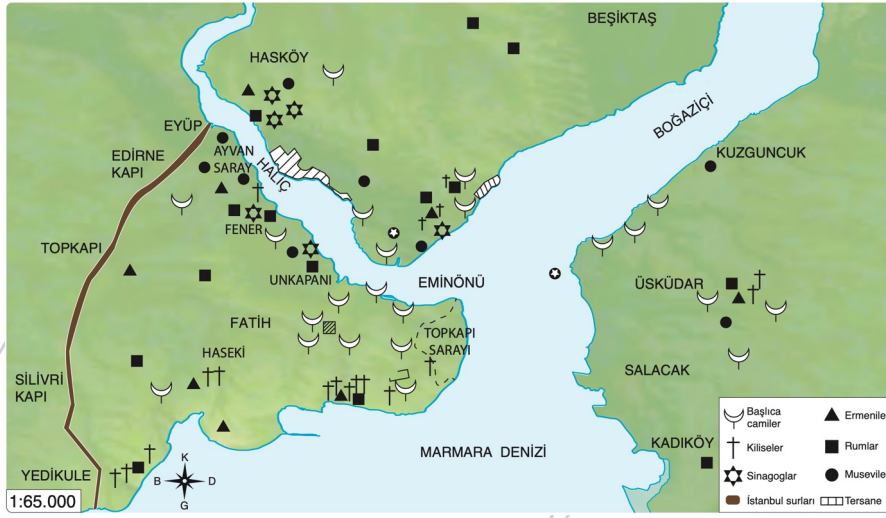
27. Ortodoks Sırplar, Katolik Macarlar ile Müslüman Türkler arasında sıkışmıştı. Sırbistan'ın bu iki ülkeden biri tarafından alınacağı biliniyordu. Sırp Kralı Brankoviç, Osmanlı Padişahı Fatih Sultan Mehmed'e ve Macar Kralı Hünyadi'ye heyet gönderdi ve iki hükümdara da,
— Sırbistan idareniz altına girerse Sırpların mezhebi hakkında ne gibi müsaadede bulunacaksınız, diye sordu. Macar Kralı Hünyadi,
— Sırbistan'daki Ortodoks kiliselerinin yerine Katolik kiliseleri yaptıracağım, diye yanıt verdi.
Fatih Sultan Mehmed ise soruyu,
— Her caminin yanında bir Ortodoks kilisesi yapılmasına ve herkesin kendi dinine göre ibadet etmesine izin vereceğim, diye yanıtladı. Bunun üzerine Ortodoks Sırplar, Müslüman Türklerin yönetimine girmeyi kabul etti.

Verilen olay Osmanlı Devleti'nin uyguladığı hangi politikaya örnek oluşturur? Yazınız.

28. 1492'de İspanya'daki son Müslüman devlet olan Ben-i Ahmer Devleti, İspanya egemenliğine girince burada yaşayan Müslüman ve Museviler için zor günler başladı. Bunun üzerine Osmanlı Padişahı II. Bayezid, ülkesinin birçok yerine görevliler gönderdi. Tebaasının Musevilere kucak açmasını istedi. Ardından Kemal Paşa komutasındaki Osmanlı filosu, on binlerce Musevi'yi başta İstanbul, Selânik ve Edirne olmak üzere Osmanlı topraklarına getirdi.

Verilen olay Osmanlı Devletinin uyguladığı hangi politikaya örnek oluşturur? Yazınız.

29. Haritada XVIII. yüzyılda İstanbul'da başlıca dinsel yapılar ve gayrimüslim cemaatlerin yaşadığı yerler gösterilmektedir.

Bu harita Osmanlı Devleti'nin uyguladığı hangi politikaya kanıt oluşturur?

30. Osmanlı Devleti'nde dine dayalı bir millet anlayışı bulunmaktaydı. Kişilerin etnik kimliklerine, mezhebine, diline, rengine ya da kültürüne bakılmaksızın İslam dinine inanan herkes Müslüman milletinden kabul ediliyordu. Osmanlı Devleti'nin büyük bir kısmı Müslüman millettirdi. Müslüman olmayanlar ise mensubu oldukları dine ve mezhebe göre farklı milletler olarak nitelendiriliyordu. Osmanlı Devleti'nde kabul edilen milletlerin her birini padişaha bağlı bir cemaat lideri temsil ediyordu. Devlet, cemaat liderini o milletin muhatabı olarak tanıyordu. Osmanlı Devleti'nin uyguladığı bu sistem sayesinde farklı dinî inançlara sahip kişiler bir arada, barış içinde yaşadılar yaşamıştır. Devlet toprakları içinde gayrimüslimler kendi cemaatlerinde hür bir şekilde inançlarını sürdürdüler

Metinde, Osmanlı Devleti'nin fetih politikalarından hangisi hakkında bilgi verilmiştir? Yazınız.